

TOPONÍMIA DELS POBLES VALENCIANS

A L C O I

L'ALCOIÀ

**AJUNTAMENT
D'ALCOI**

**GENERALITAT
VALENCIANA**

DIRECTOR
Josep Lacreu i Cuesta

COORDINADORA
Aigües Vives Pérez i Piquer

RECULL I TEXT
V. Cabanes i Fitor i J. Peres i Monter

MAQUETACIÓ I GRAFISME
Guillermo Tomás Lull

© Generalitat Valenciana. Conselleria de Cultura, Educació i Ciència. Direcció General d'Ordenació i Innovació Educativa i Política Lingüística. Ajuntament d'Alcoi.

Depòsit legal: V-1468-1999
Impressió: Gràfiques Colomar, S.A. OLIVA (La Safor)

ALCOI

El municipi d'Alcoi, cap de la comarca de l'Alcoià, està situat a la capçalera del riu d'Alcoi o Serpis, a 55 quilòmetres al nord de la ciutat d'Alacant. El centre urbà està situat a uns 545 metres sobre el nivell del mar i compta amb 60.808 habitants. El terme municipal, de 130,61 quilòmetres quadrats de superfície, és majoritàriament terreny muntanyós i de secà. Està tancat per la serra de Mariola al nord-oest, la dels Plans al sud-est i el Carrascal de la Font Roja al sud. En algunes de les seues partides rurals, com Barxell, Polop, El Salt i Riquer es concentren les actuals explotacions agràries (oliveres, cereals, etc.). En altres com Sant Benet i Cotes Baixes es desenvolupa la seua activitat industrial (tèxtil, alimentació, foneria, etc.).

El terme d'Alcoi és excepcionalment ric en jaciments prehistòrics. Al Salt i al barranc del Cint se'n troben del paleolític mitjà, i de l'eneolític a les coves de la Pastora i de les Llometes. Hi ha també un grup d'assentaments de l'edat del bronze valencià a les serres del voltant de la ciutat (l'Ull del Moro i la Mola Alta de Serelles) juntament amb dos poblats d'origen ibèric: la Serreta, situat entre Alcoi, Penàguila i Cocentaina, i el Puig. De l'època romana hi ha la tomba monumental de l'Horta Major, que demostra l'existència de nuclis de poblament fragmentat per tot el terme, bàsicament *villae*. Pel que fa a la islamització està àmpliament documentada per la toponímia (Benisaidó, Barxell, Xirillent...), i per les restes d'antigues alqueries i d'un nucli fortificat: el Castellar. La creació del nucli urbà el 1256 pel rei Jaume I en la cruïlla entre el riu i el camí de València a Múrcia, denota l'interés de la corona per dominar aquesta via de comunicació. Els freqüents atacs islàmics a la vila durant els primers anys d'assentament cristià, sobretot els de 1276 i el de 1304 van donar lloc a la llegenda de la intervenció de Sant Jordi i consegüentment a la devoció local pel sant, base de les festes de moros i cristians que se celebren a l'abril.

Al principi del segle XVI una puixant indústria llanera va fer que gent de la rodalia d'Alcoi s'hi instal·lara i que la vila s'eixamplara fora de les muralles, cap al sud. Al segle XVIII, l'època de la industrialització d'Alcoi, altres onades de població i les pròpies condicions orogràfiques van obligar a enderrocar part de l'assentament medieval i la ciutat va créixer en altura. Des d'aleshores ha continuat el creixement industrial de la població, i l'expansió urbana horitzontal gràcies a ponts de nova construcció com els de Maria Cristina, Sant Roc, Sant Jordi, la Petxina i el Viaducte de Canalejas. Actualment encara conserva un caràcter industrial amb una tendència a l'increment del sector terciari (comerç, serveis), i la seua configuració urbana passa per una etapa d'aprofitament i millora d'espais urbans degradats, i un augment de zones verdes.

Llista dels topònims recollits en l'opuscle, editat conjuntament per la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència i l'Ajuntament d'Alcoi:

1. Alcoi
2. Alt de la Menora
3. Alt de la Reptana
4. Alt del Regadiuet
5. Alt del Troncal
6. Barranc de Baldús
7. Barranc de la Batalla
8. Barranc de la Borra
9. Barranc de la Canya
10. Barranc de la Cova
11. Barranc de la Foia
12. Barranc de l'Aigüeta Amarga
13. Barranc de les Coves
14. Barranc de Tassa
15. Barranc del Cint (o del Cinc); veg.
16. Barranc del Regall
17. Barranc del Saladurer
18. Barranc Fondo
19. Barranquet de Soler
20. Barxell (partida)
21. Barxell (poblament)
22. Cantagallet
23. Carretera de Banyeres
24. Carretera de Benifallim
25. Carretera de Benilloba
26. Carretera de Bocairent
27. Carretera de la Font Roja
28. Carretera de Penàguila
29. Carretera de Villena
30. Carretera del Rebolcat
31. Carretera d'Ibi
32. Casa de Jaume
33. Casa del Fondo de Dalt
34. Caseriu del Regadiu
35. Caseta de la Sal
36. Caseta de Matarredona
37. Caseta de Valor
38. Caseta del Guarda
39. Casetes de Mariola
40. Castell de Barxell
41. Cava de Coloma
42. Celedon
43. Corbó

44. Costera de la Mare de Déu
45. Cotes Altes
46. Cotes Baixes
47. Cova Juliana
48. el Baradello de Merita
49. el Baradello de Moia
50. el Baradello Gelat
51. el Blai Giner
52. el Buixcarró
53. el Bunyoler
54. el Calvo
55. el Cap del Pla
56. el Carrascar de la Font Roja
57. el Castellar (orografia)
58. el Castellar (poblat)
59. el Corral
60. el Fardatxo
61. el Mas del Sergent
62. el Masot
63. el Menejador
64. el Molinar
65. el Pago d'Ascensi
66. el Pago de Tormo
67. el Péncamo
68. el Pinar d'Ascensi
69. el Pinar
70. el Pinaret
71. el Potro
72. el Preventori
73. el Puig (orografia)
74. el Puig (poblat)
75. el Racó de Paià
76. el Racó de Pellisser
77. el Racó de Santa Anna
78. el Regadiu
79. el Regall
80. el Safraner
81. el Salt (cascada)
82. el Salt (partida)
83. el Teular del Llonganisser
84. el Teularet de Boronat
85. el Troncal
86. el Xorrador
87. els Canalons
88. els Comellars
89. els Corcons

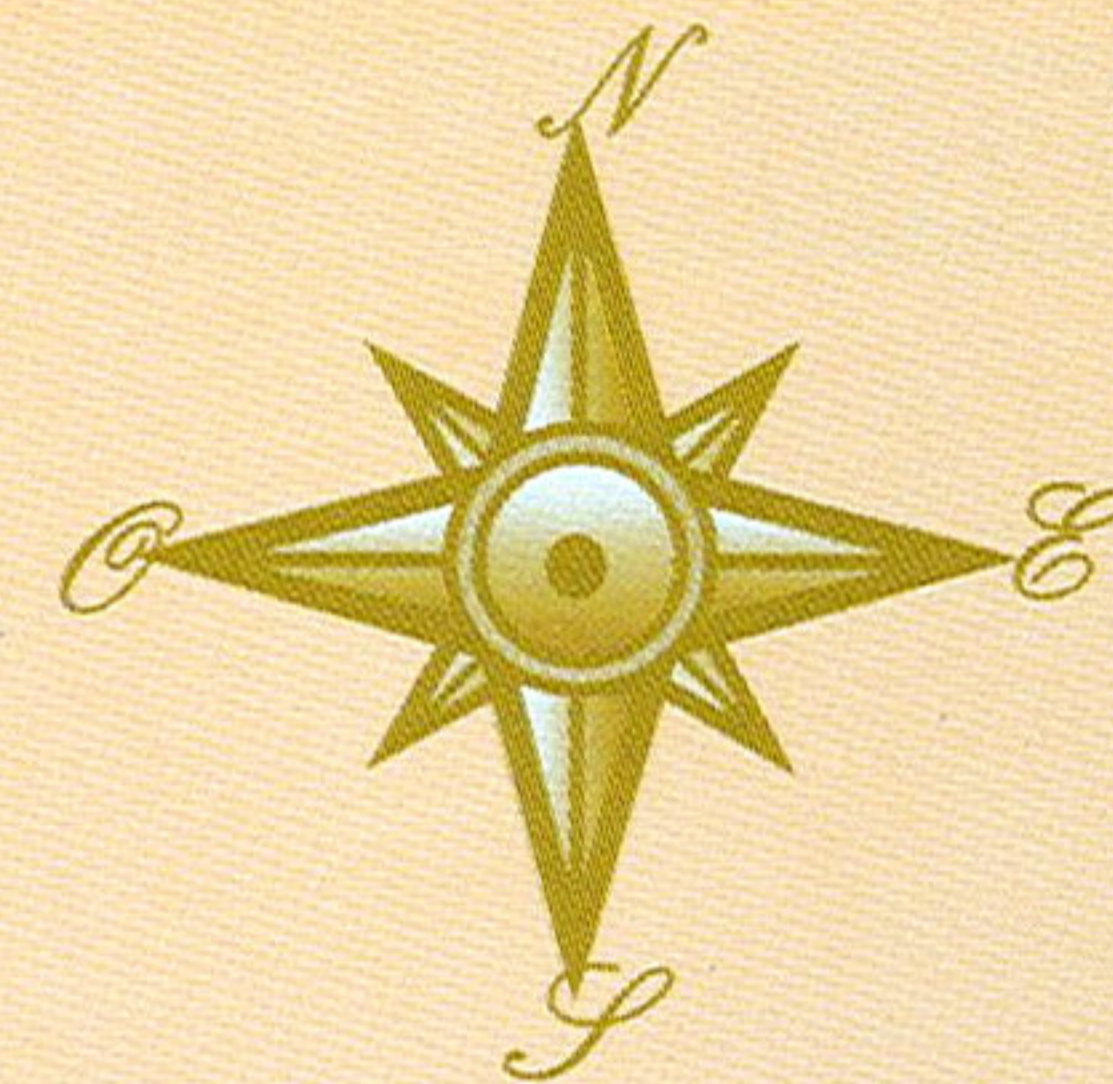
90. els Naps
91. els Pagos
92. els Plans de Baix
93. els Plans de Dalt
94. els Plans del Mig
95. els Plans
96. els Realets
97. Ermita de Polop
98. Ermita de Sant Antoni
99. Ermita de Sant Cristòfol
100. Ferrocarril d'Alcoi a València
101. Font de la Salut
102. Font de Serelles
103. la Canal
104. la Cordeta
105. la Costera de la Rata
106. la Foia de Merita
107. la Font Roja
108. la Fonteta del Vicari
109. la Menora Nova
110. la Menora Vella
111. la Mola
112. la Mota
113. la Portalada
114. la Rambla
115. la Reptana
116. la Safranera
117. la Serreta (orografia)
118. la Serreta (poblat)
119. la Servereta Alta
120. la Servereta Baixa
121. la Torre Redona
122. la Torre Vella
123. la Uixola
124. l'Alqueria Vella
125. l'Altet de Polop
126. l'Assegador de Baix
127. l'Assegador de Dalt
128. les Florències
129. les Llacunes
130. les Llometes
131. les Pedreres
132. les Solanetes
133. les Solsides
134. l'Espí Nou
135. l'Espí Vell

136. l'Estepar
137. l'Horta Major
138. l'Olivar de Barceló
139. l'Ombria del Manco
140. l'Ull del Moro
141. Mariola
142. Mas d'Aranyó
143. Mas de Barxell
144. Mas de Guerra
145. Mas de la Bodega
146. Mas de la Borra
147. Mas de la Cardadora
148. Mas de la Cova
149. Mas de la Font de l'Olivera
150. Mas de la Pastora
151. Mas de la Penya
152. Mas de la Salut
153. Mas de la Serreta
154. Mas de la Uixola
155. Mas de l'Altet
156. Mas de les Carrasques
157. Mas de les Llacunes
158. Mas de les Roques
159. Mas de les Tres Pedres
160. Mas de Maruenda
161. Mas de Mató
162. Mas de Menente
163. Mas de Montllor
164. Mas de Roc
165. Mas de Sampèrius
166. Mas de Serelles
167. Mas de Tetuan
168. Mas de Vilaplana de la Canal
169. Mas de Vilaplana de Mariola
170. Mas del Baró
171. Mas del Barranc
172. Mas del Canonge
173. Mas del Cardenal
174. Mas del Cóp
175. Mas del Fondo
176. Mas del Garrofer
177. Mas del Gelat
178. Mas del Mal Any
179. Mas del Pare Sant
180. Mas del Pi Nou
181. Mas del Pi Vell

182. Mas del Punyal
183. Mas del Regadiuet
184. Mas del Retor
185. Mas del Romà
186. Mas del Sagristà
187. Mas del Sergent
188. Mas del Xipreret
189. Mas del Xocolater
190. Mas dels Capellans de les Llacunes
191. Mas dels Capellans de Mariola
192. Mas dels Ginerets
193. Mas dels Perellons
194. Mas Nou
195. Mas Roig
196. Monte-sol (o Mas del Batle)
197. Paciència
198. Pardines
199. Parrancà
200. Pla dels Galers
201. Polop
202. Pont de Fernando Reig
203. Pont de la Petxina
204. Pont de les Set Llunes
205. Pont de Maria Cristina
206. Pont de Sant Antoni
207. Pont de Sant Jordi
208. Pont de Sant Roc
209. Pont del Salt
210. Riquer
211. Riu d'Alcoi (o Serpis)
212. Riu de Barxell
213. Riu de Polop
214. Riu del Molinar
215. Riuet de Xirillent
216. Riuet del Troncal
217. Sant Benet
218. Serelles
219. Serra de Mariola
220. Sotarroni
221. Tossal Redó
222. Viaducte de Canalejas
223. Xirillent Nou
224. Xirillent Vell

Presència humana

TERME DE BANYERES

TERME DE BOCAIRENT

TERME DE COCENTAINA

TERME DE PENÀGUILA

TERME DE BENIFALLIM

TERME D'ONIL

TERME D'IBI

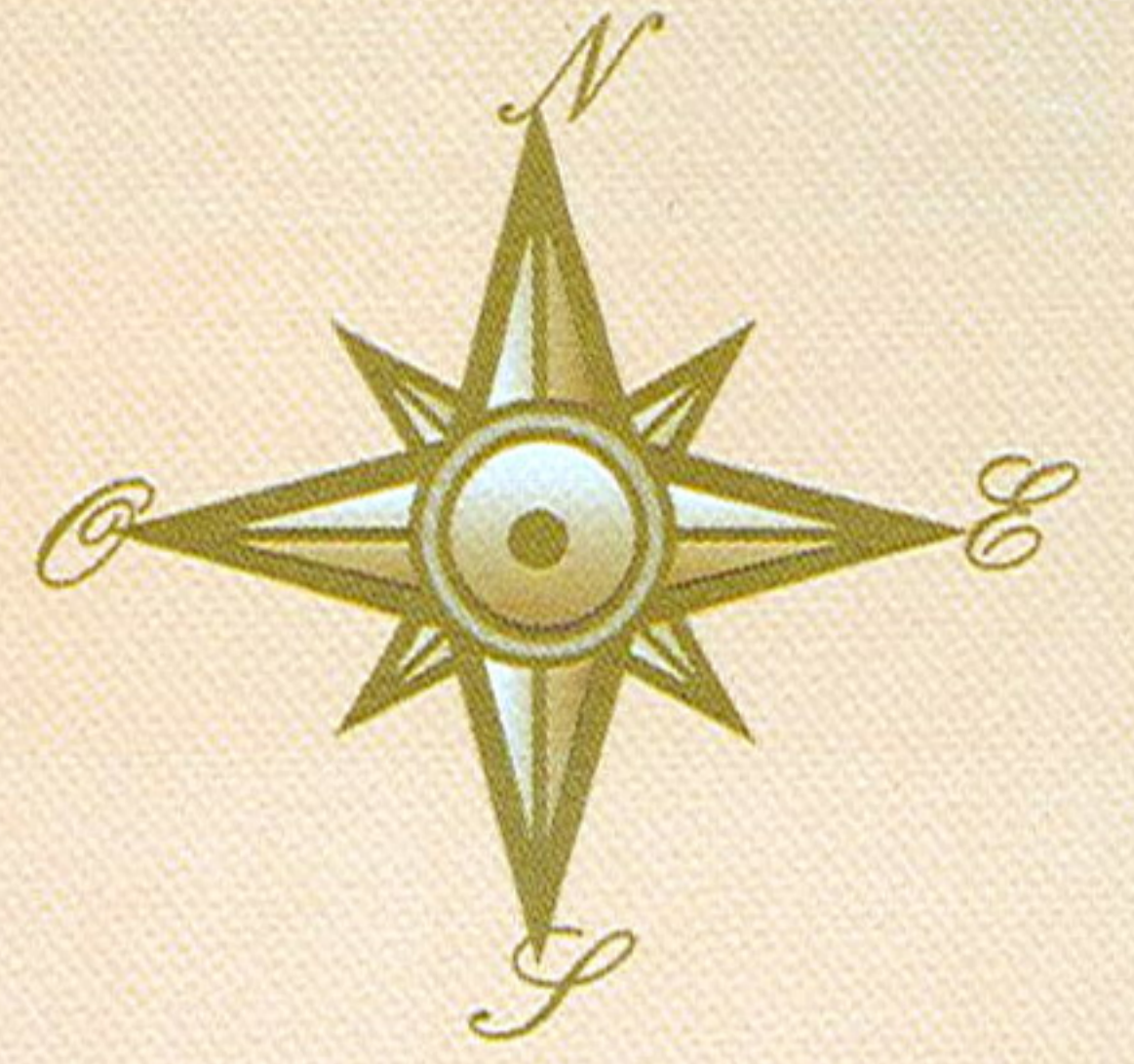
TERME DE XIXONA

TERME DE LA TORRE DE LES MAÇANES

	Capital de municipi		Ermita
	Nucli de població		Poblat ibèric
	Carretera		Castell
	Riu, riuet		Pont
	Rambla, barranc		Nevera
	Ferrocarril		Mas, casa, cabanya, caseriu

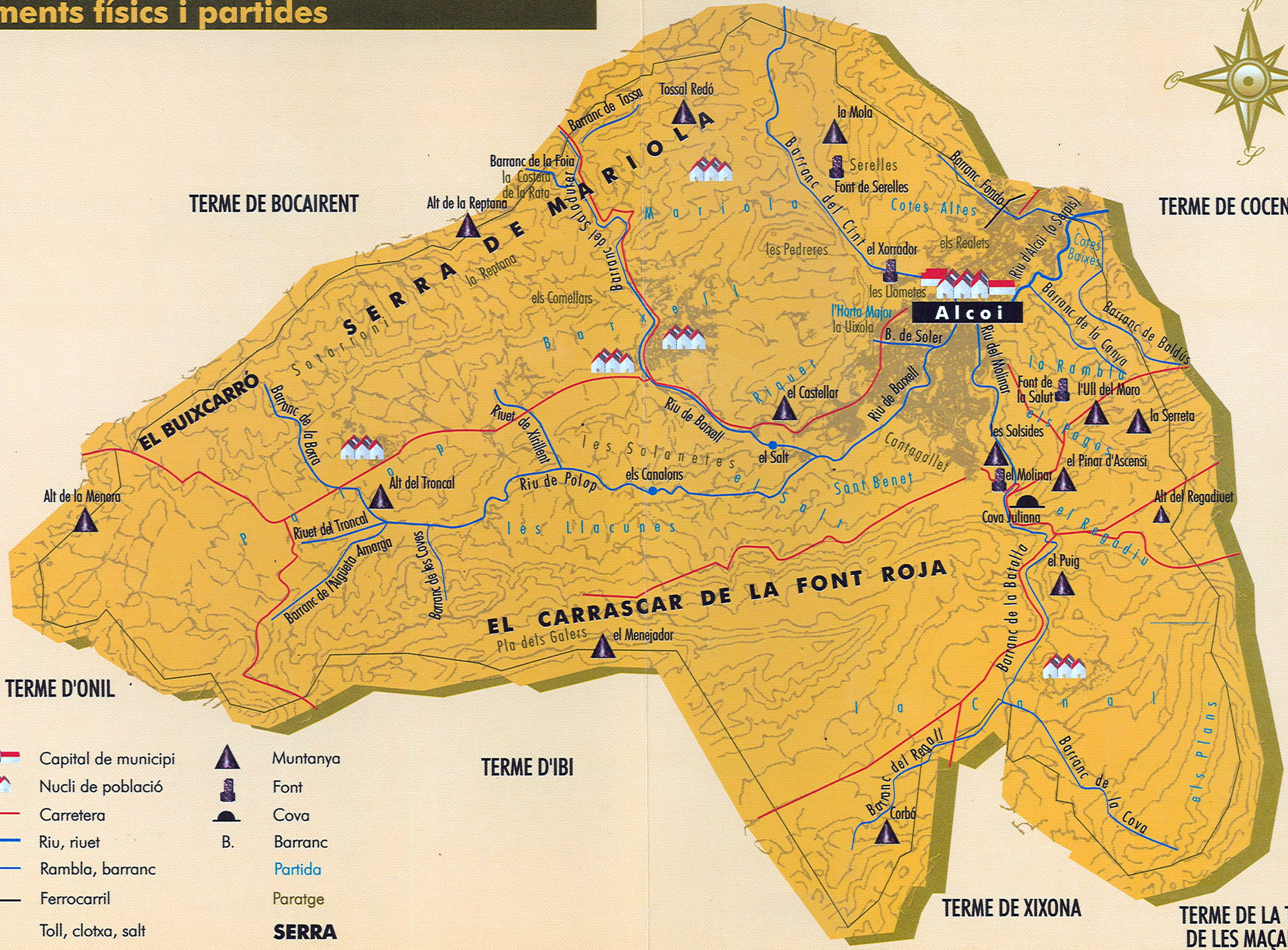
Elements físics i partides

TERME DE BANYERES

TERME DE BOCAIRENT

TERME DE COCENTAINA

- Capital de municipi
- Nucli de població
- Carretera
- Riu, riuet
- Rambla, barranc
- Ferrocarril
- Toll, clotxa, salt

- Muntanya
- Font
- Cova
- B. Barranc
- Partida
- Paratge
- SERRA**